

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. április 2.
(OR. en)

8419/24

Intézményközi referenciaszám:
2024/0077(NLE)

POLCOM 133
FDI 39
ENER 164

JAVASLAT

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2024. március 27.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2024) 143 final
Tárgy:	Javaslat – A TANÁCS HATÁROZATA az Energia Charta Egyezmény alkalmazásának az Európai Atomenergia-közösség (Euratom) és bármely olyan jogalany közötti részleges felfüggesztéséről, amelyet az Oroszországi Föderáció vagy a Belarusz Köztársaság állampolgárai vagy belföldi személyei birtokolnak vagy ellenőriznek, valamint az Energia Charta Egyezmény értelmében vett bármely olyan befektetés tekintetében történő részleges felfüggesztéséről, amely az Oroszországi Föderáció vagy a Belarusz Köztársaság befektetőjének befektetése

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2024) 143 final.

Melléklet: COM(2024) 143 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.3.27.
COM(2024) 143 final

2024/0077 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Energia Charta Egyezmény alkalmazásának az Európai Atomenergia-közösség (Euratom) és bármely olyan jogalany közötti részleges felfüggesztéséről, amelyet az Oroszországi Föderáció vagy a Belarusz Köztársaság állampolgárai vagy belföldi személyei birtokolnak vagy ellenőriznek, valamint az Energia Charta Egyezmény értelmében vett bármely olyan befektetés tekintetében történő részleges felfüggesztéséről, amely az Oroszországi Föderáció vagy a Belarusz Köztársaság befektetőjének befektetése

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E javaslat tárgya az Energia Charta Egyezmény alkalmazásának az Euratom és bármely olyan jogalany közötti részleges felfüggesztéséről szóló határozat, amelyet az Oroszországi Föderáció vagy a Belarusz Köztársaság állampolgárai vagy belföldi személyei birtokolnak vagy ellenőriznek, és nem folytat számottevő üzleti tevékenységet annak a Szerződő Félnek a területén, ahol azt bejegyezték, valamint az Energia Charta Egyezmény értelmében vett bármely olyan befektetés tekintetében történő részleges felfüggesztése, amely az Oroszországi Föderáció vagy a Belarusz Köztársaság befektetőjének befektetése.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

Az Energia Charta Egyezmény az energiaágazatra alkalmazandó többoldalú kereskedelmi és beruházási megállapodás, amelyet 1994-ben írtak alá, és 1998-ban lépett hatályba. Az Energia Charta Egyezmény a beruházásvédelemre, az energetikai anyagok és termékek kereskedelmére és tranzitjára, valamint a vitarendezési mechanizmusokra vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz. Az Energia Charta Egyezmény létrehozta továbbá a Szerződő Felek közötti energiaügyi együttműködés keretét. Az EU az Euratommal, számos uniós tagállammal, Japánnal, Svájjal, Törökországgal, valamint a Nyugat-Balkán és a volt Szovjetunió országainak többségével együtt – Oroszország¹ és Belarusz² kivételével – részes fele³ az Energia Charta Egyezménynek.

Az Energia Charta Egyezmény 17. cikkének (1) bekezdése értelmében minden Szerződő Fél fenntartja magának a jogot, hogy megtagadja az Energia Charta Egyezmény III. részében szabályozott kedvezmények biztosítását egy jogi személynek, ha azt egy harmadik állam állampolgárai vagy belföldi személyei birtokolják vagy ellenőrzik, és ha ez a jogi személy nem folytat számottevő üzleti tevékenységet annak a Szerződő Félnek a területén, ahol azt bejegyezték. Ezenkívül az Energia Charta Egyezmény 17. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében minden Szerződő Fél fenntartja magának a jogot, hogy megtagadja az Energia Charta Egyezmény III. részében szabályozott kedvezmények biztosítását egy befektetésnek, ha az elutasító Szerződő Fél megállapítja, hogy a nevezett befektetés egy harmadik állam befektetőjének befektetése, mellyel vagy amellyel kapcsolatban a Szerződő Fél olyan intézkedéseket vezet be és tart fenn, amelyek (i) tiltják a nevezett állam befektetőivel való tranzakciókat, vagy (ii) sérülnének, illetve nem teljesülnének, ha nevezett állam befektetői vagy azok befektetése az Energia Charta Egyezmény III. részében szabályozott kedvezményekben részesülnének.

2014 márciusa óta az EU fokozatosan szankciókat vezetett be az Oroszországi Föderációval szemben. Kezdetben ezt még a Krím és Szevasztopol jogellenes annektálására és Ukrajna szándékos destabilizálására válaszul tette. 2022. február 23-án az EU az Ukrajna donyecki és

¹ A 2022. június 24-i rendkívüli Energia Charta Konferencia visszavonta az Oroszországi Föderáció megfigyelői státuszát.

² A 2022. június 24-i rendkívüli Energia Charta Konferencia visszavonta Belarusz megfigyelői státuszát és az Energia Charta Egyezmény Belarusz általi ideiglenes alkalmazását.

³ A Tanács és a Bizottság 98/181/EK, ESZAK, Euratom határozata (1997. szeptember 23.) az Energia Charta Egyezmény, valamint az energiahatékonyságról és a kapcsolódó környezeti vonatkozásokról szóló Energia Charta Jegyzőkönyv Európai Közösségek általi elfogadásáról (HL L 69., 1998.3.9., 1. o.).

luhanszki régiói nem kormányzati ellenőrzés alatt álló területeinek elismerésére és az orosz fegyveres erőknek az említett térségbe vezénylésére válaszul további szankciókat vezetett be. Az EU az Ukrajna elleni orosz katonai agresszióra válaszul 2022. február 24. után jelentősen kiterjesztette a szankciókat. Jelentős számú egyént és szervezetet vett fel a szankciós listára, és példa nélküli intézkedéseket fogadott el azzal a céllal, hogy meggyengítse Oroszország gazdasági bázisát, megfossza Oroszországot a kritikus technológiáktól és piacoktól, valamint jelentősen megnyirbálja Oroszország hadviselési képességét.

Mivel a Belarusz Köztársaság is részt vett Oroszország Ukrajna elleni agressziójában, az EU egyidejűleg az ezen országgal szembeni uniós szankciórendszert is kiterjesztette, kiegészítve a Belarusz Köztársasággal szemben már hatályban lévő szankciókat. E szankciórendszer pénzügyi, gazdasági és kereskedelmi intézkedések széles köréből áll.

Sem az Oroszországi Föderáció, sem a Belarusz Köztársaság nem Szerződő Fele az Energia Charta Egyezménynek. Ezen országok befektetői azonban az Energia Charta Egyezmény valamely szerződő felének területén letelepedett pénzügyi közvetítő vállalatokat is igénybe vehetnek olyan állítások megfogalmazására, hogy az Euratom vagy annak tagállamai az Energia Charta Egyezmény befektetésvédelmi kötelezettségeivel összeegyeztethetetlen módon jártak el, és ezért a beruházó és állam közötti vitarendezési eljárást indíthatnak az Euratom vagy tagállamai ellen.

Az Euratom és tagállamainak szankciói összhangban vannak az Energia Charta Egyezménnyel és más vonatkozó megállapodásokkal, továbbá az alkalmazandó jogi eszközök és az általános nemzetközi jog értelmében mindenképpen kizárt, hogy követeléseket támasszanak ilyen intézkedésekkel kapcsolatban. Ennek ellenére helyénvaló kiegészítő eljárási lépéseket tenni annak elkerülése érdekében, hogy az Energia Charta Egyezmény alapján a beruházó és állam közötti vitarendezésre irányuló eljárásokat indítsanak az Euratom vagy tagállamai ellen.

3. JAVASOLT INTÉZKEDÉSEK

Az Energia Charta Egyezmény 17. cikke lehetővé teszi a Szerződő Felek számára, hogy megtagadják az Energia Charta Egyezmény befektetésvédelmi rendelkezéseiben foglalt kedvezmények biztosítását azon nem Szerződő Felek befektetőinek, akik visszaélnak az Energia Charta Egyezménnyel azáltal, hogy fedőcégeken keresztül befektetésekre vonatkozó vagy a szankciókhoz kapcsolódó intézkedésekre kiterjedő követeléseket terjesztenek elő („a kedvezmények megtagadása”).

Helyénvaló, hogy az Energia Charta Egyezmény 17. cikke (1) bekezdésére hivatkozással megtagadják az Energia Charta Egyezmény III. részébe foglalt kedvezmények biztosítását bármely olyan jogalanytól, amelyet az Oroszországi Föderáció vagy a Belarusz Köztársaság állampolgárai vagy belföldi személyei birtokolnak vagy ellenőriznek, és nem folytat számottevő üzleti tevékenységet annak a Szerződő Félnek a területén, ahol azt bejegyezték. Hasonlóképpen, a 17. cikk (2) bekezdésének b) pontja szerinti körülmények között célszerű megtagadni ezeket a kedvezményeket az Energia Charta Egyezmény értelmében vett bármely olyan befektetéstől, amely az Oroszországi Föderáció vagy a Belarusz Köztársaság befektetőinek befektetése.

A kedvezmények 17. cikk szerinti megtagadása az Energia Charta Egyezmény részleges felfüggesztését vonja maga után, és azt a Bizottságnak az Euratom és az Energia Charta

Egyezmény Szerződő Felei közé tartozó tagállamok nevében tett nyilvános nyilatkozat kiadásával kell végrehajtania.

4. JOGALAP

Az Euratom-Szerződés nem tartalmaz az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdésével egyenértékű rendelkezést a valamely megállapodás alkalmazásának felfüggesztésére vonatkozó tanácsi határozatokról. Amennyiben az Euratom által kötött megállapodást, például az Energia Charta Egyezményt fel kell függeszteni, az Euratom-Szerződés 101. cikkében előírt eljárásokat kell alkalmazni.

Az Euratom-Szerződés 101. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik: *„A Közösség a hatáskörének keretein belül harmadik állammal, nemzetközi szervezettel vagy harmadik állam állampolgárával kötött megállapodások vagy szerződések révén kötelezettségeket vállalhat”.*

Az Euratom-Szerződés 101. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik: *„Az ilyen megállapodásokat és szerződéseket a Tanács irányelveivel összhangban a Bizottság tárgyalja meg; azokat a Tanács minősített többséggel elfogadott jóváhagyásával a Bizottság köti meg.”*

Az Energia Charta Egyezmény 17. cikkére való hivatkozás az Energia Charta Egyezménynek, nevezetesen az Energia Charta Egyezmény befektetések támogatásáról és védelemről szóló III. részének az Oroszországi Föderációból és a Belarusz Köztársaságból származó befektetőkkel szembeni részleges felfüggesztéséhez vezet. Ezért a javasolt határozat jogalapja az Euratom-Szerződés 101. cikkének (2) bekezdése.

5. A TERVEZETT JOGI AKTUS KIHIRDETÉSE

Mivel az Energia Charta Egyezmény 17. cikkén alapuló nyilatkozat felfüggeszti az Energia Charta Egyezménynek az Euratom és az Energia Charta Egyezmény Szerződő Felei közé tartozó tagállamok általi alkalmazását, helyénvaló azt kihirdetni az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Energia Charta Egyezmény alkalmazásának az Európai Atomenergia-közösség (Euratom) és bármely olyan jogalany közötti részleges felfüggesztéséről, amelyet az Oroszországi Föderáció vagy a Belarusz Köztársaság állampolgárai vagy belföldi személyei birtokolnak vagy ellenőriznek, valamint az Energia Charta Egyezmény értelmében vett bármely olyan befektetés tekintetében történő részleges felfüggesztéséről, amely az Oroszországi Föderáció vagy a Belarusz Köztársaság befektetőjének befektetése

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 101. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) Az Energia Charta Egyezményt (a továbbiakban: az Egyezmény) az Euratom az Energia Charta Egyezmény, valamint az energiahatékonyságról és a kapcsolódó környezeti vonatkozásokról szóló Energia Charta Jegyzőkönyv Európai Közösségek általi elfogadásáról szóló, 1997. szeptember 23-i 98/181/EK, ESZAK, Euratom tanácsi és bizottsági határozattal (HL L 69., 1998.3.9., 1. o.) kötötte meg, és 1998. április 16-án lépett hatályba.
- (2) Az Egyezmény 17. cikkének (1) bekezdése értelmében minden Szerződő Fél fenntartja magának a jogot, hogy megtagadja az Egyezmény III. részében szabályozott kedvezmények biztosítását egy jogi személynek, ha azt egy harmadik állam állampolgárai vagy belföldi személyei birtokolják vagy ellenőrzik, és ha ez a jogi személy nem folytat számottevő üzleti tevékenységet annak a Szerződő Félnek a területén, ahol azt bejegyezték.
- (3) Az Egyezmény 17. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében minden Szerződő Fél fenntartja magának a jogot, hogy megtagadja az Egyezmény III. részében szabályozott kedvezmények biztosítását egy befektetésnek, ha az elutasító Szerződő Fél megállapítja, hogy a nevezett befektetés egy harmadik állam befektetőjének befektetése, mellyel vagy amellyel kapcsolatban a Szerződő Fél olyan intézkedéseket vezet be és tart fenn, amelyek (i) tiltják a nevezett állam befektetőivel való tranzakciókat, vagy (ii) sérülnének, illetve nem teljesülnének, ha nevezett állam befektetői vagy azok befektetései az Egyezmény III. részében szabályozott kedvezményekben részesülnének.

- (4) Az Unió – kezdetben a Krím és Szevasztopol jogellenes annektálására és Ukrajna szándékos destabilizálására válaszul – fokozatosan korlátozó intézkedéseket (szankciókat) vezetett be Oroszországgal szemben. Az Unió az Ukrajna donyecki és luhanszki régiói nem kormányzati ellenőrzés alatt álló területeinek elismerésére és az orosz fegyveres erőknek az említett térségbe vezénylésére válaszul további szankciókat vezetett be. Az Ukrajna elleni orosz katonai agresszióra válaszul az Unió jelentősen kiterjesztette a szankciókat.
- (5) Mivel a Belarusz Köztársaság is részt vett Oroszország Ukrajna elleni agressziójában, az Unió egyidejűleg az ezen országgal szembeni uniós szankciórendszert is kiterjesztette.
- (6) Sem az Oroszországi Föderáció, sem a Belarusz Köztársaság nem Szerződő Fele az Egyezménynek. Ezen országok befektetői azonban megkísérelhetnek az Egyezmény valamely Szerződő Félné területén letelepedett pénzügyi közvetítő vállalatokat igénybe venni olyan állítások megfogalmazására, hogy az Euratom vagy annak tagállamai az Egyezmény befektetésvédelmi kötelezettségeivel összeegyeztethetetlen módon jártak el, és ezért a beruházó és állam közötti vitarendezési eljárást indíthatnak az Euratom vagy tagállamai ellen.
- (7) Az Euratom és tagállamainak szankciói összhangban vannak az Energia Charta Egyezménnyel és más vonatkozó megállapodásokkal, továbbá az alkalmazandó jogi eszközök és az általános nemzetközi jog értelmében mindenképpen kizárt, hogy követeléseket támasszanak ilyen intézkedésekkel kapcsolatban. Ennek ellenére helyénvaló kiegészítő eljárási lépéseket tenni annak elkerülése érdekében, hogy az Energia Charta Egyezmény alapján a beruházó és állam közötti vitarendezésre irányuló eljárásokat indítsanak az Euratom vagy tagállamai ellen.
- (8) Az Egyezmény 17. cikke lehetővé teszi a Szerződő Felek számára, hogy megtagadják az Egyezmény beruházásvédelmi rendelkezéseiben foglalt kedvezmények biztosítását azon nem Szerződő Felek befektetőitől, akik visszaélnek az Egyezménnyel azáltal, hogy a fent említett helyzetekben befektetésekre vonatkozó követeléseket terjesztenek elő („a kedvezmények megtagadása”).
- (9) Helyénvaló az Egyezmény 17. cikkének (1) bekezdésére hivatkozni bármely olyan jogalany tekintetében, amelyet az Oroszországi Föderáció vagy a Belarusz Köztársaság állampolgárai vagy belföldi személyei birtokolnak vagy ellenőriznek, és nem folytat számottevő üzleti tevékenységet annak a Szerződő Félné területén, ahol azt bejegyezték. Hasonlóképpen helyénvaló a 17. cikk (2) bekezdésének b) pontjára hivatkozni az említett rendelkezésben leírt körülmények között az Egyezmény értelmében vett bármely olyan befektetés tekintetében, amely az Oroszországi Föderáció vagy a Belarusz Köztársaság befektetőinek befektetése.
- (10) A kedvezményeknek az Egyezmény 17. cikke szerinti megtagadása az Egyezmény részleges felfüggesztését vonja maga után, és azt a Bizottságnak az Euratom és az Egyezmény Szerződő Felei közé tartozó tagállamok nevében tett, e határozat mellékletében foglalt nyilvános nyilatkozat kiadásával kell végrehajtania.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

- (1) A Tanács jóváhagyja az Energia Charta Egyezmény III. részébe foglalt előnyök biztosításának az említett Egyezmény 17. cikkének (1) bekezdésén alapuló, az Európai Atomenergia Közösség általi megtagadását bármely olyan jogalanytól, amelyet az Oroszországi Föderáció vagy a Belarusz Köztársaság állampolgárai vagy belföldi személyei birtokolnak vagy ellenőriznek, és nem folytat számottevő üzleti tevékenységet annak a Szerződő Félnek a területén, ahol azt bejegyezték.
- (2) A Tanács jóváhagyja az Egyezmény III. részébe foglalt előnyök biztosításának az említett Egyezmény 17. cikkének (2) bekezdésének b) pontján alapuló, az Európai Atomenergia Közösség általi megtagadását az említett rendelkezésben leírt körülmények között bármely olyan befektetéstől, amely az Oroszországi Föderáció vagy a Belarusz Köztársaság befektetőinek befektetése.

2. cikk

A Tanács jóváhagyja a mellékletben foglalt nyilatkozatnak a Bizottság általi kiadását.

3. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*